

2017. aasta arhiiviprojektide tulemused

Projekti üldandmed	Projekti kinnitatud tegevuskava / rahastatud tegevused	Projekti tulemused
Eesti Kirjandusmuuseumi projekt „Eesti Rahvaluule Arhiivi Siberi välitööde päevikutel põhineva raamatu koostamine ja väljaandmine“		
<p>Projektijuht: Anu Korb Eesmärk: Siberi eestlaste eluolu, eri kogukondade keelesituatsiooni, tavade ja kommete, traditsioonimuutuste jm kajastamine kogujate ja uurijate tähelepanekute põhjal.</p> <p>Eraldatud toetus: 5384 €</p>	<p>Projekti tegevused Eesti Rahvaluule Arhiivi Siberi välitööde päevikutel (aastatest 1991–2013) põhineva raamatu koostamine ja väljaandmine, sh: 1) käsikirjaliste välitööpäevikute (aastaist 1991–1996, ca 900 lk) sisestamine arvutisse ja tekstide kontroll; 2) päevikukatkete väljaande tarbeks välja valimine; 3) tekstide keeleline ja sisuline toimetamine; 4) saateartikli kirjutamine (sh tõlge inglise ja vene keelde) ja kommentaaride lisamine; 5) raamatu korrektuuri lugemine; 6) fotode valimine väljaandesse, raamatu kujundamine ja küljendamine; 7) raamatu trükkimine.</p>	<p>Tulemus Projekti tulemusena valmis raamat „Kohtumised Siberis. Eesti asundused VIII“. Koostaja ja toimetaja Anu Korb. EKM Teaduskirjastus. Tartu 2017, 422 lk. ISBN 978-9949-586-43-1 ISSN 1406-3794; 8 Projekti raames sisestati arvutisse seni käsikirjalisena Eesti Rahvaluule Arhiivi fondides seisnud Siberi välitööpäevikud aastatest 1991–1996, valiti välja tekstid väljaande tarbeks ning tehti muu raamatu trükiks vajalik eeltöö. Avaldatud raamat on väärtuslik arhiivimaterjal, mis toob esile ühe Eesti Rahvaluule Arhiivi kogumis- ja uurimissuuna, pakub huvilistele uusi teadmisi Siberi eesti kogukondadest, nende elust tänapäeval, piirkondlikest eripäradest, külades paarikümne aasta jooksul toimunud muutustest jm.</p>
Eesti Kirjandusmuuseumi projekt „Väliseesti trükipärandi kättesaadavaks tegemine“		
<p>Projektijuht: Merike Kiipus Eesmärk: Kirjeldada ja töödelda e-kataloogis ESTER Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukokku laekunud uusi ja raamatukogu fondides juba varasemalt olemasolevaid <i>baltica/estica</i> materjale.</p> <p>Eraldatud toetus: 4400 €</p>	<p>Projekti tegevused Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogus säilitatavate <i>baltica/estica</i> materjalide (kokku ca 2500 eksemplari) kirjeldamine ja töötlemine e-kataloogis ESTER, sh: 1) e-kataloogis ESTER leidumata väliseesti ja <i>baltica</i> materjalide kataloogimine, liigitamine ja märksõnastamine; 2) juurdekasvu inventeerimine, šifreerimine ja eksemplaride sisestamine e-kataloogi ESTER; 3) väliseesti pärandkogudes ja <i>baltica</i> fondis leiduvate trükiste sisestamine e-kataloogi ESTER.</p>	<p>Tulemus Töökeskkonnas SIERRA kataloogiti, märksõnastati, liigitati ja inventeeriti diasporaa ainelise kirjanduse juurdekasv. Sisestati trükiste eksemplariid ning kõik vajalikud metaandmed (allikas, inventarinumber, kohaviit, sissekirjutused). Kohakataloogide põhjal tehti kättesaadavaks (kataloogiti, märksõnastati, liigitati, lisati eksemplaride andmed) varasem leidumus. Erilise tähelepanu all olid rahvusbibliograafiasse kuuluvad nimetused. Jooksva töö käigus korrastati ka e-kataloogi ESTER bibliokirjeid (kirjete liitmine ja toimetamine). Kokku töödeldi 2500 eksemplari (sh loodi 502 bibliokirjet ja 1998 eksemplarikirjet). Kuna arhiivraamatukogu <i>baltica</i> kogu on kasvav kogu, siis on ka edaspidi vaja leida vahendeid võrkeelsete trükiste kataloogimiseks, liigitamiseks ja sisestamiseks. Võrkeelsetest <i>baltica/estica</i> materjalidest (personaalkogude</p>

		<i>baltica</i> osa, ÕES, <i>baltica</i> põhikogu) on elektronkataloogis kättesaadavaks tegemata ikkagi veel ligi 50% trükistest, sest igal aastal laekub trükiseid nendesse kogudesse juurde (annetused, vahetus, reservfond, säilituseksemplarid). Projekt on jätkusuutlik Rahvuskaaslaste programmi edasise rahastuse toel.
Eesti Kirjandusmuuseumi projekt „Arhiiviabi Eesti Arhiivile Austraalias“		
<p>Projektijuht: Merike Kiipus Eesmärk: Teha valikuid Eesti Arhiiv Austraalias säilitatavate väiketrükiste ja perioodikafondi kogust ning toimetada valitud kirjandus Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukokku. Eraldatud toetus: 3900 €</p>	<p>Projekti tegevused 1. Tutvuda Eesti Arhiiv Austraalia (EAA) väiketrükiste ja perioodikafondi koguga ning eraldada kogust seni Eestis leidumata väljaspool Austraaliat ilmunud väliseesti kirjandus. 2. Pakendada väljalaidatud trükised nõuetele vastavalt ning toimetada Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukokku.</p>	<p>Tulemus EAA väiketrükiste fond sisaldas seninägemata huvitavat materjali eestlaste eluolu kohta üle maailma (Argentiina, Brasiilia, Inglismaa, Rootsi, Saksamaa, USA jm). Samuti tuli välja seni Eestis leidumata perioodikat. EAA tegevuse algaastatel ja ka hilisemal perioodil (1952–1994) saadeti arhiivi mitmesuguseid trükiseid ja arhiivimaterjale erinevatelt korrespondentidelt erinevatest maadest. Arhiivraamatukogu sai oma käsutusse ka väiketrükiste inventariraamatud, mis näitavad, kes saatsid ja kui palju ja millal saatsid. Kahe arhiivis veedetud nädala jooksul õnnestus läbi vaadata kõik seni avamata väiketrükiste pakid. Lisaks tehti valikuid ka perioodika ja raamatufondi osas. Kogu Eestisse saadetavat materjali kogunes 55 kasti. Lisaks eraldati üks kast Rahvusarhiivile (Eesti Politseiametnike Kogu Rootsis protokolliraamatud ja kirjavahetus; mitmed isiklikud dokumendid; muu arhiiviaines, mis sisu poolest võiks kuuluda RA-le). Kaks kasti kogunes ka Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Kultuuriloolisele Arhiivile (Inglismaa eestlaste arhiivimaterjale, fotoalbumid jm). Eesti Rahva Muuseum sai ESTO-ga seotud esemeid ja ühed rahvariided.</p>
Eesti Rahva Muuseumi projekt „Foto- ja filmiamatööri Rein Linaski kogu korrastamine USA-s Connecticutis“		
<p>Projektijuht: Riina Reinvelt Eesmärk: Foto- ja filmiamatööri Rein Linaski 70 aasta jooksul loodud rikkaliku foto- ja filmikollektsiooni süstematiseerimine, kirjeldusandmete kogumine ja Eestisse saatmise ettevalmistamine. Eraldatud toetus: 1100 € (sellest kasutatud 736,92 € ja tagastatud 363,08 €)</p>	<p>Projekti tegevused USA-s Connecticutis elava eesti foto- ja filmiamatööri Rein Linaski rikkaliku foto- ja filmikollektsiooni süstematiseerimine, kirjeldusandmete lisamine ja kollektsiooni Eesti Rahva Muuseumisse saatmise ettevalmistamine.</p>	<p>Tulemus Koostöös Rein Linaski ja tema perega vaadati läbi filmi- ja negatiivikogu, mis sorteeriti ja kirjeldati ning tänu lennuki lisapagasi soetamisele õnnestus kollektsioon ka kahes kohvis Eestisse tuua, kuigi see esialgu plaanis ei olnud. Kogu sisaldab materjale järgmistel teemadel: Saksamaa põgenikelaagrid, uue elu algus Ameerikas, eestlaste ülemaailmsed suurüritused (skautluse maailmalaagrid, protestid NY-s, ESTO-d ja nende eelkäijad), Connecticuti ja New Yorgi eestlaste üritused (suvapäevad, jõulud, emadepäevad, eesti kool, Järvemetsa laager jm), väliseestlaste argielu ja perekondlike sündmuste tähistamine, reisid Eestisse (alates 1993). Eestisse on toodud järgnevatel andmekandjatel materjali: värvilaidid (u 4000),</p>

		6 x 6 mustvalged negatiivid ja slaidid (u 1500), 35 mm värvifoto negatiivid (u 370 filmi), 8 mm filmid (48 karpi), erinevad videoformaadid (47 kassetti). Kõiki fotokaadreid ei võeta kindlasti ERM-i kogus arvele. Valik tehakse digiteerimise käigus. Kõrvale jäetakse ebakvaliteetsed võtted ja osad korduvkaadrid. Avalikkusele muutub kogu kättesaadavaks digiteerimise ja kirjeldamise järel MuIS-is.
Iivi Zajedova projekt „Väliseestlastega tehtud audiovisuaalsete intervjuude korrastamine ja mäluasutusse paigutamine“		
Projektijuht: Iivi Zajedova Eesmärk: Väliseestlaste kodudes, seltsides, festivalidel jm tehtud audiovisuaalse intervjuude esialge korrastamine ja üleandmine arhiveerimiseks Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Kultuuriloolisele Arhiivile. Eraldatud toetus: 310 €	Projekti tegevused 1. Väliseestlaste kodudes, seltsides, festivalidel ja mujal tehtud audiovisuaalsete intervjuude (ca 40–50 intervjuud) esialgne süstematiseerimine ja korrastamine. 2. Esialgselt korrastatud materjali üleandmine Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Kultuuriloolisele Arhiivile.	Tulemus Eesti Kirjandusmuuseumile on üle antud 48 faili ning 19 DVD-d intervjuudega, mis on esialgselt süstematiseeritud ja kirjeldatud. Lisaks on muuseumile antud mitmeid raamatuid ja trükiseid („Eestlased Austraalias II ja Uus-Meremaal“, „Seedrioru 1955–1980“, „Eesti rahvatants Adelaide’is Lõuna-Austraalias“, New Yorgi Eesti Haridusselts – 75 aastat“, „ESTO’76 Valguspidu“, „EKKT 60th Anniversary 1956–2015 Art Album“, „Geislingeni Eesti Gümnaasiumi õpilaste ja õpetajate elulugusid 1945–1950“ jm).
Leedu Eestlaste Seltsi projekt „Raamatu „Eesti ja eestlus Leedus“ esialgse käsikirja koostamine“		
Projektijuht: Liia Urman Eesmärk: Väliseesti kultuuripärandi kogumine ja uurimine ning nende materjalide põhjal uurimistulemuste publitseerimine 2018. aastal. Eraldatud toetus: 1000 € + 800 €	Projekti tegevused Raamatu „Eesti ja eestlus Leedus“ esialgse käsikirja koostamine, sh: 1) uurimistöö Leedu ja Eesti arhiivides ja mäluasutustes eesmärgiga leida koostatava trükise tarvis lisamaterjali; 2) teemakohaste küsitluslehtede koostamine ja levitamine Leedu eestlaste seas, küsitluslehtede abil kogutud info läbitöötamine; 3) vajadusel täiendavate intervjuude läbiviimine Leedu eestlastega ja Eesti-Leedu sõprusidemetega hoidjatega; 4) raamatu juurde videomaterjali loomine; 5) raamatu esialgse käsikirja koostamine.	Tulemus Raamatu käsikiri koos sinna juurde kuuluva nelja videofilmiga on valmis. Materjali kogumisel selgus, et esialgu planeeritud temaatiline jaotussüsteem ei ole kõige sobilikum, kuna kõik teemad on seotud saatkonna tegevustega. Seetõttu on raamat jagatud peatükkideks kronoloogiliselt ning algab Vilno sõjakooli kui Eesti ohvitseride kasvulavaga, seejärel käsitletakse kahe maailmasõja vahelist aega ning lõpetuseks vaadeldakse Eesti-Leedu suhteid tänapäeval ja Leedu elavate eestlaste täna elu. Nõukogude ajal raamat ei peatu, jutuks tuleb see ainult läbi Leedu elavate inimeste lugude või sõpruslinnade temaatikas. Neljast kõige huvitavamast intervjuust valmistati videofilmid. Raamat ilmub trükis 2019. aasta I kvartalis. Projekti raames kogutud küsitluslehed antakse raamatu valmimise järel üle Eesti Rahva Muuseumile.
MTÜ Eesti Filmi Andmebaasi projekt „Väliseesti filmikollektsiooni loomine Eesti Filmi Andmebaasis (I)“		
Projektijuht: Hagi Šein Eesmärk: Eesti Filmi Andmebaasis	Projekti tegevused Eesti Filmi Andmebaasis (EFA) väliseesti	Tulemus Projekti I etapi lõppedes on EFA-s loodud väliseesti filmikollektsioon, milles on

<p>väliseesti temaatikaga seotud filmi-, isikute ja institutsioonide kollektiooni avamine.</p> <p>Eraldatud toetus: 7347 €</p>	<p>temaatikaga seotud filmi-, isikute ja institutsioonide kollektiooni avamine, sh:</p> <p>a) EFA-s antud valdkonnas juba olemasolevate osakirjete nõuetekohane täiendamine täiskirjeteni eesti ja inglise keeles;</p> <p>b) filmiarhiivi fondides leiduvate, ent andmebaasist puuduvate väliseesti filmiteoste kirjete avamine eesti ja inglise keeles;</p> <p>c) täiendava info kogumine väliseestlaste tehtud ja väliseesti temaatikat puudutavate filmimaterjalide, nende loojate ja institutsioonide kohta, selle põhjal andmebaasi täiendamine loomeisikute ja filmiinstituutide lehtedega ning nende sisustamine vastava andmestiku, huviinfo, bibliograafia, mälestuste jm.</p>	<p>472 filmikirjet, 143 filmi kohta on kogutud esialgne informatsioon andmebaasi infosüsteemi (IS), ent see teave ei ole veel veebis avaldatud, sest nende filmide info vajab selleks veel olulist täiendamist ja täpsustamist. Suuremale osale veebis nähtavatest filmikirjetest on lisatud ka fotod filmikaadritest ning filmimaterjalide sisukirjelduse ingliskeelne tõlge. Tagatud on mitmesugused nii tervikkollektiooni kui alafondide otsingu- ja kuvamisvõimalused.</p> <p>Filmimaterjalid on pärit järgmistest allfondidest: Austraalia Eesti Seltside Liit – 16 filmi; Bostoni Eesti Selts – 18 filmi (IS-s 27, neist 9 täpsustamisel); Eesti Peakonsulaat New Yorgis – 1 film (filme IS-s 9, neist 8 ÜRO TV filmid, mille sisestust täpsustatakse); Eesti Skautluse arhiiv – 17 filmi; Kanada Tartu Kolledž filmifond – 151 filmi; Richard Koolmeisteri filmifond – 4 filmi; Korporatsioon "Vironia" filmifond – 5 filmi (IS-s 22, ülejäänud täpsustamisel); Elmo Luuki filmifond – 3 filmi (IS-s 26, peamiselt UFA materjal, mis kasutuspiirangu tõttu täpsustamisel); Enn Nõu filmifond – 81 filmi; Rootsi Eestlaste Liit – 58 filmi; Väliseesti kollektioon – 7 filmi (IS-s 70, peamiselt SVT saated); Eduard Olari filmifond – 109 filmi; Eesti Komitee – 1 film (IS-s 24, peamiselt Arvo Hormi reisifilmid); Eino Tubin – 1 film. Praeguseks on avatud kirjed enamikule teadaolevatest väliseesti filmimaterjalidest ning koostatud täiskirjed digitaalselt kättesaadavatele filmimaterjalidele. EFA-s on avatud väliseesti filmimaterjalide kollektioon, mis on veebikasutajatele kättesaadav. Andmebaasi eestikeelne avalehekülg: http://www.efis.ee/et/filmikollektsioonid/valiseesti-filmiparand ning ingliskeelne http://www.efis.ee/en/collections/foreign-estonian-film-heritage.</p>
<p>OÜ Ajatunnetus projekt „Väljarännanud eestlaste kohta biograafiliste andmete kogumiseks tarkvara loomine ja veebis avaldamine ning Kaukaasia eestlaste kohta andmete sisestamine“</p>		
<p>Projektijuht: Leeni Langebraun</p> <p>Eesmärk: Luua tarkvaralahendus väljarännanud isikute biograafiliste andmete ja andmeallikate andmete sisestamiseks, haldamiseks ja veebis avaldamiseks.</p> <p>Eraldatud toetus: 2800 €</p>	<p>Projekti tegevused</p> <p>1. Üldkasutatava tarkvaralahenduse loomine väljarännanud isikute biograafiliste andmete ja andmeallikate andmete sisestamiseks, haldamiseks ja veebis avaldamiseks.</p> <p>2. Loodavasse tarkvaralahendusse erinevatest arhiiviallikastest koos viidetega andmete sisestamine 19. sajandi teisel poolel – 20. sajandi alguses Eesti- ja Liivimaalt Põhja-Kaukaasiasse ja Musta mere rannikule väljarännanud eestlaste ja</p>	<p>Tulemus</p> <p>Loodud on tarkvaralahendus, mis võimaldab süstematiseerida ja hallata väljarännanud isikute andmeid ja andmeallikaid. Tarkvaralahendusse on eri andmeallikatest sisestatud Krimmi ja Kaukaasiasse vahemikus 1861 kuni 1871 välja rännanud 1000 isiku isikuloolised andmed koos allikaviidetega. Andmete sisestamine jätkub ja andmebaas täieneb pidevalt. Andmebaas on avalikult kättesaadav kõigile veebis http://kaukaasia.ajatunnetus.ee/andmekogu/. Andmeid on võimalik otsida kas isiku nime või koha järgi, kust ta välja rändas või kus elama asus, aga ka ümberasujate grupi või arhiiviallika järgi. Tarkvaralahendust saab soovi korral kasutada kõigi väljarännanud eestlaste</p>

	<p>nende järeltulijate kohta (ca 400 isiku kohta). 3. Punktis 1. nimetatud andmestikule avaliku juurdepääsu loomine veebisaidi http://kaukaasia.ajatunnetus.ee kaudu.</p>	<p>biograafiliste andmete kogumiseks, haldamiseks ja avaldamiseks.</p>
<p>Eesti Ajaloomuuseumi projekt „Järelümberasujate rahvus ning rahvusliku eneseteadvuse muutumine ja selle mõjutajad (II)“</p>		
<p>Projektijuht: Olev Liivik Eesmärk: Uurimistöö järelümberasujate andmebaasi täiendamiseks ja täiendavate isikuandmete kogumiseks 1941. aasta järelümberasujate kohta. Eraldatud toetus: 5780 €</p>	<p>Projekti tegevused</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uurimistöö jätkamine sisserändajate kartoteegiga Saksamaa Liiduarhiivis Berliinis ja kodukoha kartoteegiga Lastenausgleichsarchivis Bayreuthis eesmärgiga selgitada välja ümberasujad, kelle kohta puuduvad seni andmed Rahvusarhiivis. 2. Sisserändajate kartoteegist ja kodukoha kartoteegist kogutud andmete ja koopiade indekseerimine ja Eesti Ajaloomuuseumi kohtvõrgus uurijatele kättesaadavaks tegemine. 3. Järelümberasujate audiovisuaalne dokumenteerimine Berliinis. 4. Uurimistöö Rahvusarhiivis eesmärgiga koguda täiendavat infot 1941. aasta ümberasujate kohta. 5. 1939.–1940. aasta ümberasujate andmebaasi loomine. 	<p>Tulemus</p> <p>Tänu Bayreuthi Lasetenausgleichsarchivi külastamisele ning Saksamaa Liiduarhiivist leitud tagasipöördunud järelümberasujate nimekirjadele on Eesti Ajaloomuuseumi sisevõrgus kasutatav järelümberasujate andmebaas, mille tegemist alustati 2013. aastal, saanud olulist täiendust nii lisandunud nimede kui isikuandmete (eelkõige sünniaeg, sünnikoht, amet jms) osas. Andmebaasi lisandus üle 1500 uue nime, nimede arv tõusis 7960-ni (NSV Liidu koostatud järelümberasujate lõpparuande järgi oli lahkujaid 7813). Täiendust nimedele saadi ka plaaniväliselt külastatud Saksa välisministeeriumi arhiivist, kust õnnestus leida andmeid mitmekümne Saksamaale ümber asuda kavatsenu kohta. Ühtlasi andsid välisministeeriumi arhiivimaterjalid infot NSV Liidu julgeolekuorganite tegevuse kohta järelümberasujate jälitamisel ning samuti Saksamaa diplomaatiliste sammude kohta arreteeritute päästmisel NSV Liidu vanglastest.</p> <p>Berliinis Liiduarhiivis tehtud koopiad (2017. aastal 1714 lehte) on kättesaadavad Eesti Ajaloomuuseumis. 2017. aastal muuseumisse saadetud täidetud küsimustikud (4 tk) jõuavad 2018. aastal muuseumi arhiivi ühes muude paberdokumentidega. 2018. aastal tehakse muuseumi raamatukogu ja trükiste kogu kaudu kättesaadavaks järelümberasujate saadetud käsikirjalised mälestused või perekonna siseringile trükitud mälestused, mida on kogutud 2014. aastast ja millest 2017. aastal on saabunud muuseumisse Ameerika Ühendriikidest Toomas Palmilt „The 9th of March“ ja Kanadast Arne Roosmanilt „A Touch of Arsenic: Sketching the Past“).</p> <p>Projekti tulemus jõudis laiema publikuni Eesti Ajaloomuuseumi Eesti Vabariik 100. aastapäevale pühendatud näitusel „Minu vaba riik“ kaudu 2018. aasta veebruaris. Valminud ekspositsioon tutvustas järelümberasujate dokumente, fotosid ja mälestuskatkeid Eestist lahkumise kohta.</p>
<p>Tarmo Vahteri projekt „Mihkel Nuki FBI toimik“</p>		
<p>Projektijuht: Tarmo Vahter</p>	<p>Projekti tegevused</p>	<p>Tulemus</p>

<p>Eesmärk: USA rahvusarhiivist NARA Ameerika eestlasest kommunisti ja ajalehe Uus Ilm väljaandja Mihkel Nuki FBI toimiku 100-HQ-366315 koopia ostmine.</p> <p>Eraldatud toetus: 315 € (sellest kasutatud 274 € ja tagasi kantud 41 €)</p>	<p>1. USA-s resideerinud väliseesti kommunisti Mihkel Nuki kohta peetud FBI toimikust nr 100-HQ-366315 koopia tellimine USA Rahvusarhiivist.</p> <p>2. Tellitud materjalidele tuginedes publikatsiooni avaldamine.</p>	<p>USA rahvusarhiivilt on ostetud Mihkel Nuki FBI toimiku 100-HQ-366315 koopia, mis koosneb 423 leheküljest ja millest 103 on jätkuvalt osaliselt salastatud. Enamasti on salastatud FBI poolt aastatel 1944–1984 Mihkel Nuki kohta info kogumisel kasutatud konfidentsiaalsete allikate nimed. Üksikutel juhtudel on kaetud kinni ka osa allikatelt saadud teabest. Toimiku digikoopia toimetati Rahvusarhiivi.</p>
EELK Konsistooriumi projekt „EELK Konsistooriumi arhiivis asuvate väliseesti kogude täiendamine ja korrastamine“		
<p>Projektijuht: Janis Tobreluts</p> <p>Eesmärk: EELK konsistooriumi arhiivis asuvate väliseesti kogude täiendamine ja korrastamine.</p> <p>Eraldatud toetus: 2580 €</p>	<p>Projekti tegevused</p> <p>EELK Kanada praostkonna Toronto Jakobi koguduse arhiivi ja EELK Kanada praostkonna Sudbury koguduse arhiivi korrastamine ja kättesaadavaks tegemine, sh:</p> <p>1) arhiivide füüsiline korrastamine ja nimistute Rahvusarhiivi infosüsteemi AIS sisestamine;</p> <p>2) meetrika- ja personaalraamatute digiteerimine ning üleslaadimine Rahvusarhiivi digiteeritud arhiiviallikate keskkonda Saaga.</p>	<p>Tulemus</p> <p>EELK Toronto Jakobi koguduse ja EELK Sudbury koguduse arhiivifondid on EELK Konsistooriumi arhiivis kõigile huvilistele kättesaadavaks tehtud, arhiivifondide nimistud on AIS-i kantud, perekonnaloosi andmeid sisaldavad kirikuraamatud on digiteerituna kättesaadavad Saagas.</p>
Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu projekt „Väliseesti kultuuripärandi säilitamine ja kättesaadavaks tegemine“		
<p>Projektijuht: Anu Iho, Anna Allsaar</p> <p>Eesmärk: Bibliografeerida ja täiendada väliseesti perioodika artikleid andmebaasis ISE ning digiteerida väliseesti teadlaste separaatide kogu.</p> <p>Eraldatud toetus: 12 000€</p>	<p>Projekti tegevused</p> <p>1. Väliseesti perioodika (Eesti Elu, Eesti Hääl, Eesti Päevleht, Eesti Rada, Meie Kodu, Peterburi Teataja ja Vaba Eesti Sõna) artiklite bibliografeerimine andmebaasis ISE (artiklid, mis on seotud väliseestlaste ja väliseestlusega).</p> <p>2. väliseesti teadlaste separaatide kogu digiteerimine (sisaldab ca 700 eesti teadlase teadustöid) ja kättesaadavaks tegemine TLÜ Akadeemilise Raamatukogu e-teadusraamatukogus ETERA (www.etera.ee).</p>	<p>Tulemus</p> <p>Andmebaasis ISE on bibliografeeritud kõigi hetkel ilmuva kaheksa väliseesti ajalehe artiklid, mis on seotud väliseestlaste ja väliseestlusega, 2017. aastal moodustas see 990 kirjet, toimetatud ja täiendatud üle 1500 kirje.</p> <p>Väliseesti separaatide kogu on jõutud digiteerida osaliselt, digiteeritud on 1451 teavikut. Eesmärk on siiski kogu tervikuna TLÜ Akadeemilise Raamatukogu e-teadusraamatukogus ETERA kättesaadavaks teha (www.etera.ee).</p>

Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu projekt „Artiklikogumiku „Väliseesti kultuuripärand“ koostamine ja väljaandmine“		
<p>Projektijuht: Anne Valmas Eesmärk: Tutvustada nii kodu- kui väliseestlastele väliseesti kogukondades toimunut. Eraldatud toetus: 1860 €</p>	<p>Projekti tegevused Anne Valmaselt varasemalt ilmunud väliseesti kultuuri ja kultuuritegelasi tutvustavate artiklite ja ettekannete põhjal kogumiku „Väliseesti kultuuripärand“ koostamine ja väljaandmine, sh artiklite parandamine ja täiendamine, toimetamine, kogumikuks koondamine ja trükkimine.</p>	<p>Tulemus Artiklikogumik „Pagulaskultuuri jälgedel“, kuhu on koondatud Anne Valmase sulest nii varasemalt ilmunud kui ka seni avaldamata käsitlused pagulaskirjandusest ning eestlaste teadus- ja kirjastustegevusest välismaal, ilmus 2017. aastal. Artiklikogumik (tiraaž 100) on saadetud ka väliseesti organisatsioonidele ja arhiividele. Kogumik on lisatud ETERA keskkonda: http://www.etera.ee/zoom/32951/view?page=3&p=separate&view=0,0,2123,3236.</p>
Eesti Kirjandusmuuseumi projekt „Väliseesti arhiivide transport Rootsist“		
<p>Projektijuht: Vilve Asmer Eesmärk: Korraldada Rootsisis asuvate väliseesti arhiivimaterjalide äratoomine Eesti Kirjandusmuuseumi. Eraldatud toetus: 1956 € (sellest 1707,19 € kasutatud ja 248,81 € tagasi kantud)</p>	<p>Projekti tegevused Stockholmis asuvate järgnevate väliseesti arhiivimaterjalide transport Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Kultuuriloolisse Arhiivi: 1) raamatuillustraatori ja graafiku Otto Paju ning tema perekonna arhiivimaterjalid; 2) Eesti Keele ja Kirjanduse Instituut Stockholmis arhiiv; 3) perekond Andersonide arhiiv, sh väliseestlaste kirjavahetus; 4) Aino ja Oskar Kallasega seotud materjalid.</p>	<p>Tulemus Eesti Kultuuriloolise Arhiivi (EKLA) teaduskollektsioon on täienenud olulise väliseesti arhiivianesega. Tänaseks registreeritud ja kantud laekunud materjalide andmebaasi (esialgu nähtav vaid EKLA töötajatele) järgmised arhiivimaterjalid: 1) Paul Laane ja EKKI Stockholmis arhiiv, reg. 2017/54 (ca 80 sü käsikirju ja 85 fotot); 2) perekondade Kallase ja Pässi arhiivimaterjalid, reg. 2017/58 (ca 120 sü käsikirju, 164 fotot, 15 kunstitööd); 3) Ants Andersoni perekonnaarhiiv aastaist 1945–2014, reg. 2017/59 (54 köidetud kausta); 4) Otto Paju kujundatud ja illustreeritud ning pühendustega raamatud (antud üle Kirjandusmuuseumi Arhiiviraamatukogule).</p>
Eesti Kirjandusmuuseumi projekt „Ivar Ivaski käsikirjalise arhiivi korrastamine“		
<p>Projektijuht: Vilve Asmer Eesmärk: Väliseesti luuletaja ja kirjandusteadlase Ivar Ivaski (1927–1992) käsikirjalise arhiivi korrastamine ja selle teaduskasutusse toomine. Eraldatud toetus: 8680 € + 1195 €</p>	<p>Projekti tegevused Ivar Ivaski käsikirjalise arhiivi (kirjad, postkaardid, päevikud, luuletuste, artiklite jm käsikirjad, dokumendid, trükised jne) korrastamine, sh: 1) materjalide koondamine ja provisoorne tutvumine; 2) kunstitööde, fotode, audio- ja videosalvestiste</p>	<p>Tulemus Mitme aasta vältel laekunud suuremahuline arhiiv on korrastatud ja uurijatele kasutatav. Moodustatud on Ivar Ivaski personaalkogu numbriga 409. Ehkki esialgsete plaanide kohaselt pidi jääma andmesisestus 2018. aastasse, jõuti sellega siiski varem alustada ja praeguseks on andmebaasis ELLEN ning sellega seotud infosüsteemis KIVIKE leitavad juba enam kui 600 säiliku sissekanded. Arhiivi üldmaht ulatub 1000 säilikuni. Kätesaadavaks on tehtud oluline teaduskollektsioon, mis võimaldab kirjandusteadlastel uurida süvitsi mitte ainult</p>

	ning esemete eraldamine käsikirjalisest arhiivist; 3) käsikirjaliste materjalide süstematiseerimine; 4) säilikut vormistamine ja nende kirjeldamine.	Ivar Ivaski elu ja loometeed, vaid annab tema tegevuse kaudu Oklahoma ülikooli professorina ja ajakirja World Literature Today peatoimetajana põhjaliku ülevaate maailmakirjandusest laiemalt. Korrastatud materjali põhjal avati kirjandusmuuseumis möödunud aasta lõpus näitus „Maailmamees kirjanduses. Ivar Ivask 90“.
Eesti Kirjandusmuuseumi projekt „Väliseesti fotoarhiivide korrastamine“		
Projektijuht: Vilve Asmer Eesmärk: Teha uurijatele kättesaadavaks järjekordne osa Eesti Kultuuriloolises Arhiivis (EKLA) säilitatavatest ja seni veel korrastamata väliseesti fotomaterjalidest. Eraldatud toetus: 5291 €	Projekti tegevused Korrastada (st identifitseerida, kirjeldada, mõõdistada, ümbristada, koostada nimestikud ja sisestada andmed EKLA andmebaasi Ellen) ning teha uurijatele kättesaadavaks järgnevad EKLA-s säilitatavad fotomaterjalid: 1) USA-s ja Irimaal elanud eesti luuletaja ja kirjandusteadlase Ivar Ivaski arhiivikogu fotod; 2) Kanadasse emigreerunud eesti kirjaniku Harri Asi ja Rootsis elanud eesti luuletaja Liidia Tuulse arhiivikogudega laekunud fotod; 3) Rootsis tegutsenud fotograafi Harald Perteni väliseestlastega seonduvad pildistused alates 1944. aastast.	Tulemus Isikuarhiivide fotomaterjal sai kavandatule vastavalt korrastatud, koostatud on nimestikud ning andmed on kantud avalikkusele kättesaadavasse kultuuriloolise arhiivi andmebaasi ELLEN, mis on liidestatud infosüsteemiga KIVIKE. Harald Perteni nimelisse fotokogusse nr 246 korrastati kokku 195 säilikut (fotod ajavahemikust 1944–1962); Harri Asi nimelisse fotokogusse nr 247 korrastati kokku 195 säilikut (fotod ajavahemikust 1933–2004); Ivar Ivaski pildikogu, mis oli moodustatud varem, kannab numbrit 211. Sellesse lisati 2016. aastal mahuka Ivaski isikuarhiiviga laekunud ja sellest eraldatud fotomaterjal. Säilikuid on kokku 120 ajavahemikust 1911–2001; Liidia Tuulse fotomaterjal lisati Välis-Eesti segakogusse nr 241, kokku 66 säilikut aastaist 1943–1974. Projekti tulemusel tehti avalikkusele kättesaadavaks märkimisväärne osa kultuuriloolises arhiivis leiduvatest väliseesti fotomaterjalidest, mis on ajalooliste pildiliste dokumentidena oluline lisaaines diasporaa-uuringutes ning illustreeriv materjal publikatsioonidele erinevates väljaannetes, eksponeerimisel näitustel jm.
SA Eesti Mälu Instituudi projekt „Estica Rootsi Kaitsejõudude staabi kogudes II“		
Projektijuht: Meelis Saueaok Eesmärk: Jätkata 2016. alustatud projekti „Estica Rootsi Kaitsejõudude staabi kogudes“. Eraldatud toetus: 1700 €	Projekti tegevused Rootsi Kuninglikus Sõjaarhiivis asuvate ja hiljuti avalikustatud 1940. ja 1950. aastate Eesti sõjalis-poliitilist valdkonda käsitlevate dokumentide kättesaadavaks tegemine Eesti Mälu Instituudis, sh: 1) Rootsi Kuningriigi Kaitsestaabi II sektsiooni arhiivimaterjalide hulgast teemakohaste arhivaalide (raportid poliitilisest ja majanduslikust olukorrast, andmed militaarobjektide kohta, militaarobjektide kaardid jne) fotokopeerimine; 2) tehtud fotokoopiate korrastamine ning MTÜ S-	Tulemus Projekti raames töötati nädal aega Stockholmis Sõjaarhiivis ning selle käigus jõuti läbi vaadata Rootsi Kaitsejõudude Staabi II sektsiooni alluvuses tegutsenud T-kontori raportid (1949–1953) ja Rootsi sõjaväeatašee Riias, Tallinnas ja Kaunases major Karl Lindquisti raportid aastatest 1937–1940. Läbitöötatud materjalid on teaduslikku huvipakkuvust ja seost Eestiga silmas pidades valikuliselt fotografeeritud (kokku 1384 digikaadrit). Tehtud fotokoopiad on süstematiseeritud ja kantud selleks koostatud andmebaasi. Andmebaas asub Eesti Mälu Instituudi juures (hoidja Meelis Saueaok). Kaheaastase töö tulemusel on õnnestunud kindlaks teha Rootsi Kaitsejõudude Staabi poolt Eestit ja eestlasi ja lähedasi teemasid kajastavad dokumendid II maailmasõja ajast ning sellele vahetult eelnenud ja järgnenud aastatest.

	Keskuse andmebaasi lisamine; 3) MTÜ S-Keskuse andmebaasi „Rahvuskaaslaste projekti raames kopeeritud Soome ja Rootsi riigiarhiivi dokumendid“ üleandmine sihtasutusele Eesti Mälu Instituut.	Dokumendid kajastavad eelkõige Eesti kaitseväge seisukorda 1937–1940, Eesti sõjalis-poliitilist olukorda „Baaside ajal“, Nõukogude okupatsiooni läbiviimist 1940 ning Nõukogude sõjalisi objekte ja poliitilist olukorda Eestis 1949–1953.
Rahvusarhiivi projekt „Arhiiviväärtusega helisalvestiste äratoomine Austraalia Eestlaste Liidu arhiivist Rahvusarhiivi filmiarhiivi. Audiovisuaalse ainese kaardistamine ja Sydney Eesti Maja vabatahtlike arhiivitöö tegijate nõustamine audiovisuaalse ainese säilitamisel“		
<p>Projektijuht: Paavo Annus Eesmärk: Toimetada Rahvusarhiivi filmiarhiivi Sydney Eesti Majast väärtuslikum osa enne Teist maailmasõda väljaantud heliplaatide kogust. Eraldatud toetus: 3000 €</p>	<p>Projekti tegevused</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sydney Eesti Maja arhiivitoimkonna liikmete nõustamine heliarhiivaalide hindamise ja säilitamise teemal ning Austraalia Eesti Seltside Liidu valduses olevate helilintide ja helikassettide kogu hindamine koostöös kohalike vabatahtlike arhiivitöötajatega. 2. Enne Teist maailmasõda Eestis välja antud haruldaste šellak-alusel heliplaadi transpordiks ettevalmistamine (ennetav konserveerimine, pakendamine) ning teiste väärtuslike helilintide ja kassettide väljavahetamine ja transport Rahvusarhiivi filmiarhiivi. 3. Ülejäänud arhiiviväärtuse tunnustega helilintide ja helikassettide kaardistamine ning ettevalmistustööd saatmiseks Eestisse tulevikus. 4. Lisainfo hankimine varasemalt Austraalia Eesti Seltside Liidu kaudu filmiarhiivi saanud helisalvestiste kirjeldusandmete täiendamiseks. 5. Eestisse toodud helikandjate tehnilise seisukorra kontroll, heliarhiivaalide kirjeldamine ja andmete kandmine filmiarhiivi andmebaasi FIS helisalvestiste alajaotusesse. 6. Heliplaatide konserveerimine, arhiivinumbrate lisamine säilikutele ja hoiustamine. 7. Haruldaste heliplaatide ümbersalvestamine digiteerimise teel, tagatis- ja kasutuskoopiate valmistamine. 	<p>Tulemus</p> <p>Projekti tulemusel täienes Rahvusarhiivi filmiarhiivi heliplaadikogu kokku 76 heliplaadi võrra (sh 32 haruldast šellak-alusel heliplaati ning 44 arhiiviväärtuslikku heliplaati). Lisaks saadi filmiarhiivi helikogusse juurde 8 väikesemõõdulist 1960. aastate teisel poolel salvestatud helilinti. Sydney Eesti Maja arhiivis külastuse käigus väljavahetatud ja eelhinnatud helisalvestised plaatidel, lintidel ja kassettidel oli algselt plaanis toimetada Eestisse kunagi tulevikus, kuid kuna majutuskulusid projektis ei tekkinud, oli võimalik selle arvelt katta 65 helisäiliku posti teel Eestisse saatmise kulud.</p> <p>Väärtuslikuks leiuks osutusid H. Salasoo koostatud nimekirjad arhiivi vastu võetud heliplaatidest, helikassettidest, helilintidest, filmidest ja fotodest, kokku 48 lehekülge käsitsi kirjutatud teksti. Neid andmeid on võimalik tulevikus kasutada nii fotode kui filmide kirjeldamisel.</p> <p>Kogumisaktsiooni käigus tutvustati arhiivi vabatahtlikele vanade heliplaatide hindamise võtteid ja pikaajaliseks säilitamiseks sobilikke tingimusi.</p> <p>Rahvusarhiivi filmiarhiivis koostati rahvusvahelise audiovisuaalpärandi päeva tähistamiseks näitus „Haruldasi heliplaate Austraaliast“ (avatud 27.10.2017). Näitusel oli eksponeeritud kaheksa kõige haruldasemat heliplaati, mis seni puudusid Eesti avalike mäluasutuste, sh ka Rahvusarhiivi filmiarhiivi heliplaatide kogudest.</p> <p>Rahvusarhiivi filmiarhiivi toimetatud heliplaadid on korrastatult ja kirjeldatult leitavad filmiarhiivi andmebaasi FIS heliplaatide alajaotuses. Heliplaatide kirjeldusandmed on leitavad numbritega 1321–1387 fondis nr 706 (Austraalia Eesti Seltside Liit).</p>

Rahvusarhiivi projekt „Kanada filmioperaatori Edgar Väari videokogu digiteerimine“		
<p>Projektijuht: Maiold Kaus Eesmärk: Kanadas tegutsenud filmioperaatori Edgar Väari videokogu digiteerimine analoogsalvestiste säilivuse ning juurdepääsu tagamiseks. Eraldatud toetus: 578 €</p>	<p>Projekti tegevused Edgar Väari videokogu (ca 9 tundi ülesvõtteid perioodist 1991–1997) digiteerimine analoogsalvestiste säilivuse ning juurdepääsu tagamiseks ja kirjelduste koostamiseks, sh: 1) BETACAM (NTSC TV standard) videokassettide ettevalmistus digiteerimiseks (läbivaatus, tehnilise seisukorra fikseerimine); 2) BETACAM videokassettide digiteerimine Rahvusarhiivi standardil põhinevas säilitusformaadis; 3) tekkinud tagatisfailide arhiveerimine Rahvusarhiivi andmemassiivis; 4) videofailide konverteerimine filmiarhiivi infosüsteemis FIS avaldamiseks.</p>	<p>Tulemus Digiteeritud videofailid on avalikustatud Rahvusarhiivi filmiandmebaasis FIS, fondinumber 782 (Kanada Tartu Kolledž), arhivaalide numbrid 30146–30178. Digiteeritud videomaterjali maht on 8 tundi 54 minutit ja 45 sekundit. Videosäilikud on elementaartasandil kirjeldatud. Täpsustavad kirjeldused teeb Kanada pagulaskonna tegevusi paremini tundev Väliseesti Muuseum (VEMU) ning vastavalt täiendatakse FIS-i kirjeid. Operaator Edgar Väari 2013. aastal arhiivi üle antud videokollektsiooni arhiiviväärtuslik osa on seega lõplikult digiteeritud ning avalikkusel on tekkinud juurdepääs Kanada baltlaste kogukonna tegevuste videojäädvustustele perioodist 1990–1997.</p>
Alberta Eesti Kultuuripärandi Seltsi projekt „Alberta eestlaste raamatu trükkimine ja levitamine, ajakirja Ajakaja väljaandmine ning AEHS-i veebilehe arendamine“		
<p>Projektijuht: Ain Dave Kiil Eesmärk: Tutvustada ja talletada Kanada eestlaste kultuuripärandit. Eraldatud toetus: 3500 €</p>	<p>Projekti tegevused 1. Alberta eestlaste raamatu „Alberta’s Estonian Heritage“ toimetamine ja trükkimine (15 eksemplari) ning väljaande saatmine Kanada, USA, Austraalia ja Rootsi riiklikele ja ülikoolide arhiividele. 2. Ajakirja Ajakaja 2017. aasta suvenumbri väljaandmine (150 eksemplari); 1.3. Alberta Eesti Kultuuripärandi Seltsi veebilehe www.aehs.ca uuendamine.</p>	<p>Tulemus Suure nõudluse tõttu trükiti Alberta eestlaste raamatut juurde koguni 25 eksemplari ning teos on saadetud arhiividele, muuseumidele jt organisatsioonidele Kanadas, USA-s, Austraalias ja Eestis. Ajakaja suvenumbrit trükiti 135 eksemplari ning ajakiri saadeti Alberta Eesti Kultuuripärandi Seltsi liikmetele ja teistele tellijatele. Detsembris 2017 valmis seltsi uus koduleht: www.aehs.ca, kus muuhulgas on võimalik tutvuda Alberta eestlaste 1057-leheküljelise raamatuga ning kus on digiteeritult kättesaadavad kõik Ajakaja numbrid alates 2005. aastast, v.a 4 viimast väljaannet, mida on võimalik lugeda vaid tellijatel.</p>
OÜ Hälin ja raev projekt „Siberi eestlaste intervjuude lindilt mahakirjutamine“		
<p>Projektijuht: Paavo Piik</p>	<p>Projekti tegevused</p>	<p>Tulemus</p>

<p>Eesmärk: 2016. aastal Siberi eestlastega tehtud intervjuude litereerimine ning intervjuude üleandmine Rahvusarhiivi filmiarhiivi.</p> <p>Eraldatud toetus: 2000 € (sellest kasutatud 1738,38 € ja tagasi kantud 261,62 €)</p>	<p>2016. aasta suvel Ülem-Suetuki külas, Minusinskis ja Krasnojarskis Siberi eestlastega tehtud 15 intervjuu (ca 24 tundi helimaterjali) üleandmine Rahvusarhiivi filmiarhiivi järgmistel tingimustel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) helisalvestised on korrastatud ja varustatud andmetega, mis avavad salvestiste sisu ja konteksti (kõneleja või esitaja nimi, aeg, koht, salvestise tegemise eesmärk jne); 2) digitaalselt sündinud helisalvestised on .wav-vormingus; 3) helisalvestistest tehtud üleskirjutus on avalik ja nendega saab tutvuda Rahvusarhiivi filmiarhiivi andmebaasi FIS vahendusel; 4) helisalvestiste läbikuulamine ehk vahetu juurdepääs on võimalik Rahvusarhiivi uurimissaalis; 5) helisalvestiste üleandmise järel pole kasutamisele seatud piiranguid, juhul kui kasutaja järgib autoriõiguse seaduses sätestatud. 	<p>14 lindistust intervjuudest Siberi eestlastega on litereeritud ja nõuetele vastavalt üle antud Rahvusarhiivi filmiarhiivi. Helifailid on süstematiseeritud ning kirjelduselementidega varustatud, failidele on lisatud lühike kokkuvõte intervjuueeritavatest, mitmete intervjuude puhul on lisatud ka videofailid ja pildid. Üks lindistus kohtumisest Eesti seltsiga Krasnojarskis osutus kahjuks ebakvaliteetseks.</p>
<p>MTÜ Eesti Diasporaa Akadeemia projekt „Albumi „Eestlased Ameerikas“ I osa ettevalmistamine trükiks“</p>		
<p>Projektijuht: Maarja Merivoo-Parro</p> <p>Eesmärk: Valmistada trükiks ette albumi „Eestlased Ameerikas“ I osa, mis heidab fotodele tuginedes pilgu Ameerika eestlastele enne Teist maailmasõda.</p> <p>Eraldatud toetus: 3530 € + 450 €</p>	<p>Projekti tegevused</p> <p>Eestlaste elu Ameerikas enne Teist maailmasõda kajastava fotoalbumi „Eestlased Ameerikas“ (I osa) koostamine, sh:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) albumi tarbeks materjalide koondamine ja korrastamine; 2) väljalititud fotode autoriõigustega seotud küsimuste lahendamine; 3) albumi eestikeelse teksti koostamine; 4) eestikeelse teksti tõlkimine inglise keelde; 5) tekstide toimetamine; 6) albumi kujundamine ja küljendamine. 	<p>Tulemus</p> <p>Projekti käigus teostavate tegevuste tulemusena sai trükivalmis album Ameerika eestlastest enne Teist maailmasõda, mille põhifookuses on ajaloolised ja kõnekad fotod sealsete eestlaste argipäevast. Album varustati rööptekstis eesti- ja ingliskeelse ülevaatega Ameerika eestlaste ajaloost enne Teist maailmasõda. Album ilmus 2018. aastal.</p>
<p>MTÜ Baltic Heritage Networki projekt „Noorte diasporaa-uurijate seminarid“</p>		
<p>Projektijuht: Maarja Merivoo-</p>	<p>Projekti tegevused</p>	<p>Tulemus</p>

<p>Parro Eesmärk: Aktiviseerida noori diasporaa-uurijaid. Eraldatud toetus: 2300 € (sellest kasutatud 2023,1 € ja tagasi kantud 276,9 €)</p>	<p>Noortele diasporaa-uurijatele suunatud ürituste – kolme seminari, kahe praktikumi ning viie kirjutamislaagri – korraldamine eesmärgiga innustada noori diasporaa teemadega tegelema, tutvustada neile uurimistööks vajalikke kogusid, pakkuda neile võimalust oma uurimistulemuste esitlemiseks ja koostööprojektide loomiseks, soodustades seeläbi erialateabe levikut ja uute uuringute, teadusartiklite, aga ka populaarteaduslike kirjutiste ilmumist.</p>	<p>2017. aastal korraldati kaks seminari, neist üks Eestis ja teine Lätis (koostöös Läti Teaduste Akadeemia, Läti Rahvusarhiivi ning Läti Rahvusraamatukoguga). Lisaks viidi läbi viis kirjutamislaagrit ja üks praktikum. Nii Eestis kui välismaal toimunud seminarid ja välitööde praktikum sujusid valdavalt plaanikohaselt ning probleemideta, ent traditsiooniks kujunenud väliseesti toidukultuuri praktikum lükkus juhendaja haigestumise tõttu korduvalt edasi ning jäi lõpuks samal põhjusel üldse ära. Seminaril esinema pidanud inimeste muude ootamatute kohustuste tõttu jäi ära ka üks plaanitud Tallinna seminar. Uue tegevussuunana startis 2017. aastal noorte uurijate publitseerimistegevuse soodustamiseks mõeldud kirjutamislaagrite sari, mida on plaanis jätkata ka tulevikus. Kui 2017. aastal toimusid kirjutamislaagrid seminaridest lahus, siis edaspidi on plaan need ühendada, et seminaridest saadav tagasiside suubuks kohe uurimistöösse ning diskussioonist sündinud inspiratsioon leiaks praktilise väljundi.</p>
Washingtoni Eesti Seltsi projekt „Washingtoni Eesti Seltsi ajalooülevaate kirjutamine“		
<p>Projektijuht: Eve Tisler Eesmärk: Washingtoni Eesti Seltsi tegevusajaloo talletamine. Eraldatud toetus: 900 €</p>	<p>Projekti tegevused 1. Washingtoni Eesti Seltsi (WES) arhiivimaterjalide (1961–2016) korrastamine ja digiteerimine. 2. WES-i tegevuses osalenud väliseestlastega süvaintervuude (u 10 inimesega) kavandamine ning läbiviimine eesmärgiga koguda ja talletada täiendavat infot seltsi tegevuse kohta. 3. korrastatud materjali ning intervjuude põhjal WES-i tegevusest ajalooülevaate kirjutamine ning selle WESi kodulehel www.washingtonestoniansociety.com avaldamine.</p>	<p>Tulemus WES-i arhiivimaterjali digiteeriti plaanitud mahus, tehtud on intervjuud ning kogutud materjali põhjal on koostatud WES-i tegevusest ajalooülevaade: https://www.washingtonestoniansociety.com/wes-ajalugu-wes-history. Rahvusarhiivil on ligipääs digiteeritud arhiivimaterjalidele.</p>
Rootsi Eestlaste Liidu projekt „Rootsi Eestlaste Arhiivi jätkuprojekt“		
<p>Projektijuht: Jüri-Karl Seim Eesmärk: Rootsi eestlaste kultuuripärandi säilitamine ja</p>	<p>Projekti tegevused 1. Rootsi eestlaste ajaloolis-kultuurilise pärandi (mh Harald Perteni, Herbert Trummeri ja Mihhail</p>	<p>Tulemus RELi arhiivikomisjoni töögrupp käis 2017. aastal koos 30 korda. Jätkati Harald Perteni, Mihhail Lepperi, Herbert Trummeri jt fotode kirjedamist</p>

<p>kättesaadavaks tegemine. Eraldatud toetus: 7500 €</p>	<p>Leppri fotokogud, Norrköpingi Eesti täienduskooli ja Gävle Eesti Seltsi materjalid) kogumine, korrastamine, digiteerimine ja mäluasutustesse paigutamine; 2. kogude säilitustingimuste tagamine Stockholmi Eesti Majas.</p>	<p>ja digiteerimist ning korrastati Gävle Eesti Seltsi materjalid. 2017. aastal korrasti ca 1000 fotot, nendest on jõutud digiteerida u 800. Digiteerimisel abistas stipendiaat Eestist. Digiteeritud fotod antakse üle Rahvusarhiivi filmiarhiivi. Tänu toetusele on olnud võimalik RELI arhiivimaterjale jätkuvalt Eesti Majas hoida.</p>
Lief Communications Inc. projekt „Ajalooportaali „Eesti kultuurirajad maailmas“ pilootprojekt „Eesti kultuurirajad Rootsisis“		
<p>Projektijuht: Marcus Kolga Eesmärk: Väliseesti ajaloolis-kultuurilise pärandi interaktiivse kaardirakenduse kaudu huvilistele kättesaadavaks tegemine. Eraldatud toetus: 5000 €</p>	<p>Projekti tegevused 1. Väliseesti ajaloolis-kultuurilise pärandi (Eesti aja- ja kultuuriloo seisukohalt olulised paigad, hooned, objektid, isikud jmt) kaardistamine ja kogumine Rootsisis. 2. Tehnilise platvormi loomine ja arendamine väliseesti ajaloolis-kultuurilise pärandi kaardistamiseks ja avalikkusele kättesaadavaks tegemiseks. 3. Punktis 1. nimetatud teabe infoportaali kaudu avalikkusele kättesaadavaks tegemine.</p>	<p>Tulemus Ajalooportaali „Eesti kultuurirajad Rootsisis“ tehniline rakendus on valmis: https://kultuurirajad.se. Portaali kaardistab eestlaste aja- ja kultuurilugu Rootsisis, lisatud on üle 500 ajaloolise koha, objekti, isiku ja/või ürituse. Veebirakendus on kasvanud välja suuremast, ürituste, organisatsioonide ja ettevõtete kohta infot koondavast portaalist https://globalestonian.com, moodustades selle iseseisva haru. Ajalooportaali on oma kodulehekülge ja oma navigatsioonisüsteemi, mis on küll üles ehitatud GlobalEstonian põhjal. Interaktiivsele maakaardile on märgitud ajaloolised kohad, majad ning objektid. Lingid viivad edasi allikateni, kus saab märgistatu kohta täpsemalt lugeda. Lingid viivad ka arhiividele, kus säilitatakse vastavate seltside ja isikute kohta käivat materjali. Portaali saavad liituda organisatsioonid ja üksikisikud, et oma kogukonna või pere ajalugu portaali lisada. Ajalooportaali pidulik tutvustus toimus Estivali galaõhtul Stockholmis.</p>
Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumi projekt „Pagulasteatrite materjalide digiteerimine ja kättesaadavaks tegemine“		
<p>Projektijuht: Maris Rosenthal Eesmärk: Teha MuIS-is koos digikujutistega kättesaadavaks Eduard Kuusi ja Lensi Römmeri ning Eesti teater välismaal kogud. Eraldatud toetus: 4358 €</p>	<p>Projekti tegevused Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumi arhiivis asuvate väliseesti teatri tegevusega seotud materjalide (fotod, tegevusraamatud, kroonikad, kavalehed jne) digiteerimine ja kättesaadavaks tegemine muuseumide infosüsteemis MuIS, täpsemalt: 1) Eduard Kuusi ja Lensi Röömeri kogu (T 429, sisaldab suuresti Eesti Teater Rootsisis/Stockholmi Eesti teater (1950–1995) tegevusmaterjale); 2) Eesti teater välismaal kogu (T430, st peamiselt Eesti Rahvusteater Kanadas materjalid).</p>	<p>Tulemus Kõik sisestatud museaalid on leitavad muuseumide infosüsteemis MuIS koos digikujutistega (duplikaatidest museaalide puhul on digikujutis ainult ühe juures). Museaalid on kirjeldatud ning leitavad märksõnade abil. Digikujutised on kõik kättesaadavad ja allalaetavad. Kasutajal on kohustus viidata autorile ning materjali ei tohi kasutada ärilistel eesmärkidel. Muuseum vahendab andmebaasi lisatud materjali kohta teavet muuseumi infokirjas, mis saadetakse e-posti teel huvilistele, kuid mis on leitav ka veebilehel www.tmm.ee.</p>
Jaanus Piirsalu projekt „Eestlaste loendus Abhaasias“		

<p>Projektijuht: Jaanus Piirsalu Eesmärk: Ülevaate loomine Abhaasias elavate eestlaste hulgast, nende eesti keele oskusest ning sidemetest Eestiga. Eraldatud toetus: 4500 €</p>	<p>Projekti tegevused 1. Abhaasias elavate eestlaste loendamine, intervjuerimine ja fotojäädvustamine eesmärgiga fikseerida tänaseks päevaks Abhaasiasse elama jäänud eestlaste hulk ning täiendada Abhaasia eestlaste andmebaasi. 2. Kogutud materjali (ekspeditsioonil tehtud fotod ning intervjuud) üleandmine Rahvusarhiivi filmiarhiivi.</p>	<p>Tulemus Abhaasias veedetud kahe ja poole nädala jooksul õnnestus kohtuda pisut üle 100 eestlasega (hinnanguliselt ligi pool Abhaasia eestlastest) ja saada nimeline ülevaade vähemalt ¾ sealsetest eestlastest, seejuures tehti ka hulgaliselt kvaliteetseid portreefotosid. Kohtuti eestlastega Salme, Sulevi, Konnalinna, Estonia ja Ülem-Linda külates, samuti Suhhumi, Gagra ja Agudzera linnades ning Suhhumi lennujaama linnakus. Koostati andmebaas isikutest ning fotodest, mis antakse üle Rahvusarhiivile eesmärgiga see kõigile uurijatele kättesaadavaks teha. Arhiivi antakse ka kogutud helimaterjal. Enne kogutu mäluasutusse üleandmist koostatakse kogutud teksti- ja fotomaterjali põhjal näitus. Kogumisreisist on avaldatud mitu lugu Postimehes: 11. oktoober 2017 „Linda küla viimane eestlane – vanatädi Linda“ https://pluss.postimees.ee/4271711/linda-kula-viimane-eestlane-vanatadi-linda; 18. oktoober 2017 „Abhaasia eesti noored unistavad Eestis õppimisest“ https://pluss.postimees.ee/4279853/abhaasia-eesti-noored-unistavad-eestis-oppimisest; 1. november 2017 „Oleks Eesti meile lähemal...“ https://pluss.postimees.ee/4295121/oleks-eesti-meile-lahemal; 11. november 2017 „Eestlased mandariinide maalt“ https://pluss.postimees.ee/4302053/eestlased-mandariinide-maalt; 18. november 2017 „Tervitage kogu Eesti rahvast! Unustatud rahvakild Abhaasias“ https://arvamus.postimees.ee/4311343/tervitage-kogu-eesti-rahvast-unustatud-rahvakild-abhaasias. Projekti alaeesmärk oli täiendada teadmisi eestlaste osaluse kohta Abhaasia kodusõjas. Kuigi sellel teemal meeleldi ei vesteldud, õnnestus siiski suurusjärgu täpsusega teada saada selles osalenud eestlaste arv. Tuvastati ka üks hukkunud eestlane ja tema lugu. Ka need andmed edastatakse Rahvusarhiivile.</p>
<p>MTÜ Välis-Eesti Ühingu projekt „Väliseesti kultuuripärandit käsitleva Välis-Eesti Ühingu 1995–2015 kirjavahetuse ja dokumentide süstematiseerimine, kirjeldamine ja üleandmine mäluasutusele“</p>		
<p>Projektijuht: Leili Utno Eesmärk: Välis-Eesti Ühingu väliseestlaste kultuuripärandit käsitleva kirjavahetuse ja dokumentide korrastamine</p>	<p>Projekti tegevused Aastatest 1995–2015 pärinevate Välis-Eesti Ühingu (VEÜ) arhiivimaterjalide korrastamine ja süstematiseerimine ning Rahvusarhiivi üle andmine.</p>	<p>Tulemus VEÜ kirjavahetus väliseesti organisatsioonide ja esindajatega 1995. aastast alates on üle antud Rahvusarhiivi. Materjalide hulgas on VI Välis-Eesti Kongressi korraldamise kirjavahetus, kongressist osavõtjate registreerimiskaartide vastused ja tagasiside. Ka on üle antud väliseestlaste</p>

<p>üleandmiseks mäluasutusse. Eraldatud toetus: 980 €</p>		<p>artiklite skaneeritud koopiad, mis on avaldatud VEÜ ajakirjas, „Välis-Eesti“ perioodil 1996–2015. Lisaks esialgu planeeritule eksponeeriti Eesti Rahvusraamatukogus väliseesti päevaga seoses kaht näitusepostrit, mis kajastasid VEÜ ajalugu ja tegevust aastail 1928–1940 ning 1995–2015.</p>
<p>Kistler-Ritso Eesti SA projekt „Väliseesti teema uuenenud Okupatsioonide muuseumi püsiekspositsioonis“</p>		
<p>Projektijuht: Merilin Piipuu Eesmärk: Okupatsioonide muuseumi uue püsiekspositsiooni väliseesti teemaruumi loomine. Eraldatud toetus: 4470 €</p>	<p>Projekti tegevus Muuseumi uue püsinäituse väliseesti teemaruumi loomise eesmärgil Minneapolises ja Los Angeleses Olaf Lukki eraarhiivist ja Immigratsiooni Ajaloo Uurimise Keskusest väliseesti teemaga seonduva audiovisuaalse ainese kogumine. Kogutud ainese valikuline digiteerimine ning Okupatsioonide muuseumisse toimetamine.</p>	<p>Tulemus Projekti käigus kogutud materjali põhjal on valmimas interaktiivne installatsioon, mis tutvustab muuseumikülastajatele kõiki väliseesti elu tahke, sealhulgas ka rahvusvahelises ajalooteaduses üha olulisemaks muutuvat argiajalugu. Külaline saab muuhulgas osa pagulaseestlaste muresid ja rõõme täis argipäevast. Projekti tulemusena on jäädvustatud oluline audiovisuaalne materjal eesti diasporaa argikultuurist. Näide kogutud materjalist: https://www.youtube.com/watch?v=E1O2fygXlsw.</p>
<p>MTÜ Baltic Heritage Networki projekt „Portaali Baltic Heritage Network ja väliseesti arhiivide kodulehekülgede arendus, Baltic Heritage Network Newsletteri väljaandmine ja MTÜ tegevuste koordineerimine“</p>		
<p>Projektijuht: Piret Noorhani Eesmärk: MTÜ tegevuse kaudu, väliseesti kultuuri ja ajaloo kohta info koondamine, eesti diasporaa uurimise, kogumise ja avalikkusele kättesaadavaks tegemise toetamine. Eraldatud toetus: 8430 €</p>	<p>Projekti tegevused 1. Portaali http://www.balthernet.net ja väliseesti kodulehekülgede täiendamine uue sisuga (info väliseesti kogude kohta, teated ürituste, uurimisprojektide, stipendiumide jmt kohta, arhiivijuhendid, bibliograafiad, ülevaated sündmustest ja fotokroonika, 2017. aasta suvekooli kodulehekülg jm). 2. Portaali http://www.balthernet.net tehnilise hoolduse korraldamine. 3. Baltic Heritage Network Newsletteri</p>	<p>Tulemus Aasta jooksul lisati portaali uut infot ürituste, koostööprojektide jmt kohta. Portaali jaoks saadetud artikleid tõlgiti eesti, inglise ja vene keelde. Tavapäraselt täiendati väliseesti teemaliste publikatsioonide ja Eesti mäluasutustes säilitatavate väliseesti arhiivimaterjalide nimekirju. Viidi lõpule Vancouveri Eesti Arhiivi arhiivinimistute tõlkimine inglise keelde, nimistud lisati arhiivi veebilehele. Hoogsalt täienes uue sisuga VEMU kodulehekülg. Ka EAÜ lisas oma veebilehele uut materjali, sh näituse nende märgikogust. BaltHerNet, VEMU ja EAÜ jagasid jooksvat infot ka FB-s. Ilmus neli ingliskeelset uudiskirja numbrit, mida levitati portaali, meililisti ja sotsiaalmeedia kaudu. Uudiskiri on elujõuline ja leiab uusi lugejaid. Artiklid ja uudised kajastasid erinevaid eesti ja</p>

	<p>väljaandmine (neli numbrit). 4. MTÜ Baltic Heritage Network tegevuste koordineerimine.</p>	<p>balti diasporaa kultuuripärandiga seotud üritusi ja väljaandeid, tutvustati näitusi ja koostööprojekte, avaldati kogumisaktsioonide üleskutseid, ürituste reklaami jmt. Portaal https://balther.net, mis sai eelmisel aastal uue kaasaegse väljanägemise, rahuldab sellisena paremini kasutajate (sh nutitelefonide omanike) muutunud vajadusi ja on saanud kasutajatelt head vastukaja. Portaal ei ole oluline mitte ainult välisbalti arhiiviinfo allikana, vaid ka sündmuste ja tegevuste arhiivina. Portaal ja uudiskiri koos väliseesti arhiivide kodulehekülgedega on peamised infokanalid, mille kaudu vahendatakse BaltHerNeti liikmes- ja partnerorganisatsioonide tegevusi üksteisele ja laiemale avalikkusele ning käsitletakse jooksvalt välisbalti kultuuripärandi ja ajaloo teemasid. Portaali, kodulehtede ja uudiskirja vahendusel jõuab uus informatsioon väliseesti ja -balti kultuuripärandi kohta laia rahvusvahelise uurijaskonnani tõstes uurijate teadlikkust ja kogude kasutamise aktiivsust.</p>
MTÜ Baltic Heritage Networki projekt „MTÜ BaltHerNet suvekool pagulaskogukondade esindajatele“		
<p>Projektijuht: Piret Noorhani</p> <p>Eesmärk: Korraldada BaltHerNeti suvekool „Eesti kultuuripärand võõrsil VIII: Fotokogud“.</p> <p>Eraldatud toetus: 8500 € (sellest kasutatud 8282,06 €, 217,94 € tagasi kantud)</p>	<p>Projekti tegevused Eesti diasporaa kultuuripärandi kogumise ja säilitamisega tegelevatele võõrsil elavatele eestlastele suunatud BaltHerNeti suvekooli „Eesti kultuuripärand võõrsil VIII: Fotokogud“ korraldamine 2017. aasta suvel järgnevatel teemadel: 1) fotode kogumine, kirjeldamine, liigitamine, digiteerimine, andmebaasi loomine ning fotode kasutamine trükistes, näitustel, dokumentaalfilmides, teemaga seotud õiguslikud küsimused (<i>copy right</i>, isikuandmete kaitse jmt); 2) erinevad fototeemalised veebikeskkonnad ja laia kasutajaskonda kaasavad aktsioonid fotode kogumiseks, kirjeldamiseks jmt; 3) väliseesti arhiivide fotokogude ja nendega seotud tegevuste tutvustamine, olukorra hindamine ning analüüsimine.</p>	<p>Tulemus BaltHerNeti suvekool „Eesti kultuuripärand võõrsil VIII: Fotokogud“ sai peetud. Suvekooli esimese päeva õppetöö toimus ERM-i uues hoones ja Rahvusarhiivi uues majas, seejärel suunduti Koke turismi- ja puhketallu Võrumaale, kus toimus ka esimene suvekool 10 aastat tagasi. Tartus tutvuti ERM-i ja Rahvusarhiivi fotokogude, -laborite ja töövõtetega. Kahel järgneval päeval Kokel toimusid loengud, õpitoad ja vestlusringid järgmistel teemadel: fotode kogumine, kirjeldamine, liigitamine, digiteerimine, andmebaasid, fotode kasutamine trükistes, näitustel ja dokumentaalfilmides, fotode kasutamisega seotud õiguslikud küsimused. Tutvuti erinevate fototeemaliste veebikeskkondade ja fotopärandi jäädvustamise aktsioonidega. Väliseesti arhiivid tutvustasid oma fotokogusid ja nendega seotud tegevusi. Tutvustustele järgnesid arutelud ja olukordade analüüs. Peeti ESTO 2019 teemaline ümarlaud ja BaltHerNeti aastakoosolek. Tänu suvekoolile saavad väliseesti fotoarhiivid olema sisukamad, paremini korrastatud ja põhjalikumalt kirjeldatud. Samuti tuntakse paremini erinevaid fotodele loodud veebikeskkondi.</p>
Estonian Studies Centre/VEMU projekt „VEMU vabatahtlike osalemine BaltHerNeti suvekoolis pagulaskogukondade esindajatele“		
<p>Projektijuht: Piret Noorhani</p>	<p>Projekti tegevused</p>	<p>Tulemus</p>

<p>Eesmärk: VEMU vabatahtlike teadmiste ja oskuste parandamine fotoarhiivide vallas.</p> <p>Eraldatud toetus: 1000 € (sellest kasutatud 785,66 € ja tagasi kantud 214,34 €)</p>	<p>1. Eesti Õppetöö Keskuse vabatahtliku Asta Parmingu ja arhiiviasistendi Laani Heinari osalemine MTÜ Baltic Heritage Networki korraldatud 2017. aasta suvekoolis „Eesti kultuuripärand võõrsil VIII: Fotokogud“ eesmärgiga omandada uusi oskusi ja teadmisi tööks fotokogudega.</p> <p>2. Suvekoolis omandatud teadmiste ja oskuste jagamine teiste arhiivitöö vabatahtlikega Torontos.</p>	<p>Kuna Asta Parming ei saanud suvekoolist osa võtta, osales vaid VEMU vabatahtlik Laani Heinari. Laani omandas suvekoolis uusi teadmisi ja oskusi tööks fotokogudega, millest tõuseb tulu nii VEMU-le kui VEMU kogude kasutajatele. Suur osa VEMU fotokogust on juba kättesaadav andmebaasis http://www.ra.ee/apps/valiseesti/. Töö fotokoguga, millesse ka Laani panustab, jätkub. Pärast suvekoolis osalemist jagas Laani oma muljeid ja teadmisi teiste VEMU töötajate ja arhiivivabatahtlikega.</p>
Rootsi Eestlaste Liidu projekt „REE ja REL arhiivi osaline digiteerimine (jätkuprojekt)“		
<p>Projektijuht: Sirle Sööt</p> <p>Eesmärk: Rootsi eestlaste parlamendi REE/REL ja selle liikmesorganisatsioonide arhiivi korrastamine ja säilivuse tagamine.</p> <p>Eraldatud toetus: 3000 €</p>	<p>Projekti tegevused</p> <p>1. Rootsi eestlaste parlamendi REE/REL ja selle liikmesorganisatsioonide arhiivi valikuline digiteerimine, tagatis- ja kasutuskooptiate valmistamine. Kavas on digiteerida REE komisjonide protokollid 1956–1993 ning REL Esinduskogu ja juhatuse protokollid 1993–2013.</p> <p>2. REE ja REL arhiivimaterjalide põhjal näituse „Struggling for Freedom in Exile“ koostamine ning esitlemine konverentsil „Security Challenges in the Baltic Sea Region“ ning portaalis www.sverigeesterna.se.</p>	<p>Tulemus</p> <p>Arhiivi kolimise ettevalmistamiseks viidi läbi detailne inventuur REL-i arhiivis ning kuna inventuuri käigus leiti suurel hulgal korrastamata fotomaterjali, otsustati eelistada protokollide digiteerimisele vabadusvõitlust ja REE tegevust kajastavate fotode digiteerimist. Küll said aga digiteeritud REE/REL-i esimese kümne Esinduskogu protokollid, täielikult on digiteeritud juhatuse protokollid aastani 1994 (k.a). REE komisjonide protokollid on suures osas digiteeritud, digiteerimata osa puudutab 1990. aastaid. 2017. aastal korraldati REL-i 60. juubeli tähistamiseks näitused „Struggling for Freedom in Exile“ ja „REL 60“. Esimene näitus kajastab REL/REE poliitilist tegevust Eesti vabaduse taastamise nimel, teine REL/REE tegevust laiemalt. Fotodel figureerivate inimeste tuvastamiseks katsetati Picasa programmi. Tegevust käis juhendamas ja fotode digiteerimist nõustamas Vahur Puik, digiteerimisega tegeles Alo Ervin. Näitused aitavad mäletada inimesi, kes aitasid kaasa Eesti taasiseseisvumisele. Näitustele valitud fotod on kättesaadavad portaalis www.sverigeesterna.se. Fotode paremaks esitlemiseks töötati välja pildigalerii liides. Digiteeritud fotodega saavad kõik asjahuvilised tutvuda ning neid soovi korral oma uurimistöodes kasutada.</p>
Estonian Studies Centre/VEMU projekt „Näitus eesti arhitektidest Kanadas“		
<p>Projektijuht: Piret Noorhani</p> <p>Eesmärk: Koostada näitus Kanada eesti arhitektide loomingust teadvustamiseks avalikkusele nende</p>	<p>Projekti tegevused</p> <p>Kanada eesti arhitektidele pühendatud näituse koostamine, sh:</p> <p>1) Eesti Õppetöö Keskuse kogudes asuvate</p>	<p>Tulemus</p> <p>Plaanitud ettevalmistused said teoks ning Kanada eesti arhitektide näitus avati rohkearvulise rahvusvahelise publiku kokku toonud sümposiumiga Torontos Tartu College'is 22. septembril 2017 ja seda saab seal vaadata kuni 18.</p>

<p>mõju Kanada ja eriti Toronto linnaarhitektuuri arengule. Eraldatud toetus: 4300 €</p>	<p>suuremõõtmeliste arhitektuurijooniste digiteerimine; 2) Toronto Eesti Kultuuriparandi Seltsi videointervjuude montaaži ja ingliskeelsete subtiitrite tellimine ning pisi-trükiste (plakatid, postkaardid, bukletid) trükkimine näituse tarbeks; 3) näituse koostamiseks kasutatavate arhiivisäilike tellimine; 4) näituse kataloogi tarvis arhitektuuriajaloolaselt artikli tellimine; 5) näituse avamisega kaasneva sümposiooni korraldamine; 6) näituse eksponeerimine Tartu College'is Eesti Õppetöö Keskuse Väliseesti Muuseumi kultuuriprogrammi raames.</p>	<p>veebuarini 2018. Näitus tugineb mitmeaastasel uurimistööl, demonstreerides Eestis sündinud arhitektide üllatavalt sügavat mõju modernistliku arhitektuuri levikule Torontos ja Kanadas laiemalt. Näitus keskendubki esmajoones arhitektide vanemale generatsioonile, neile, kelle looming ning tegevus ülikoolides on vajutanud tugeva pitseri eelkõige Toronto linnaruumile, kuid ka arhitektuuriõppe kvaliteedile. Eesti arhitektide loomingut Kanadas oli seni vähe uuritud. Eestis teatakse vähe ka selliseid suurmehi nagu Elmar Tampõld või Uno Prii, mistõttu pakub näitus hea võimaluse tutvustada neid ja teisi säravaid isiksusi ja nende märkimisväärset loomingut ka Eesti publikule. Näitus on leidnud vastukaja ka Kanada mäluasutuste seas ja meedias ning seda tutvustas mh ka Toronto suurim päevaleht Globe and Mail. 2018. aasta kevadel eksponeeriti näitust Tallinnas Eesti Arhitektuurimuuseumis, ilmus ka näituse kataloog.</p>
<p>Londoni Eesti Seltsi projekt „Väliseesti kultuurielu Londonis: intervjuud kolme peale Teist maailmasõda Londonisse elama asunud eesti kultuuri edendajaga“</p>		
<p>Projektijuht: Evelin Siilak Eesmärk: Talletada väliseesti kogukonna ajalugu Londonis elavate väliseesti vanaprouade silmade läbi. Eraldatud toetus: 1460 €</p>	<p>Projekti tegevused 1. Intervjuude tegemine kolme peale Teist maailmasõda Londonisse elama asunud eesti kultuuri edendajaga eesmärgiga jäädvustada Londoni pagulaseestlaste ajalugu, kaardistada sealsete eesti organisatsioonide (Londoni Eesti Selts, Eesti Abistamise Komitee, Eesti Maja Londonis, ajaleht Eesti Hääl, EELK kirik, Inglismaa Eestlaste Ühing jne) tegevusi ning avada seeläbi eesti kultuuri viljelemise erinevaid tahke. 2. Salvestatud videomaterjali montaaž ja süstematiseerimine.</p>	<p>Tulemus Jäädvustatud on 30 tundi videomaterjali eesti prouade memuaaridest, milles räägitakse palju Teise maailmasõja ajal Eestist põgenenute elust Saksamaa laagrites, Londonis uue elu alustamisest ja eestluse hoidmisest järgnenud 50 aasta jooksul. Skaneeritud on üle 40 pildi erakogudest. Videomaterjali korrastus ja teemade kaupa süstematiseerimine on plaanis lõpetada 2018. aasta kevadel. Eesti vabariigi sünnipäeval Londonis on kavas näidata filmitust väikest tutvustavat klippi. Korrastatud videomaterjal saadetakse Rahvusrhiivi filmiarhiivi märtsis 2018. Projekti mõjul koostati Londoni eestlaste poolt kantud rahvariite kollektsoon, mida näidatakse Londonis Eesti vabariigi sünnipäeval ja mida ollakse huvi korral valmis näitama ka Eestis, näiteks Eesti Rahva Muuseumis ja Eesti Tantsupeomuuseumis. Rahvariidekollektsooni juurde kuuluvate tekstide koostamisel on kasutatud lõike ühe intervjuueeritava, Aili Eistrati, videomaterjalist, samuti on kasutatud tema privaatkogust pärit rahvatantsu ja -riietega seotud fotosid. Augustis 2018 valmib lühike video Londoni eesti rahvariite ajaloo kohta, mis on katkend intervjuust Aili Eistratiga. Video on osa EV100 kingitusest. Videot levitatakse LES-i, Estonianfolksi ja Eesti Saatkonna kodulehel ja meedias.</p>

		<p>Plaanis on jätkata blogilugudega Londoni eestluse eestvedajate memuaaridest, tegemistest ja Londoni organisatsioonide ajaloost (seltsi blogileht: http://londonieestlased.blogspot.com.ee/, seltsi koduleht: http://www.estoniansociety.co.uk).</p>
<p>MTÜ Korporatsioon Rotalia Vilistlaskogu projekt „Minnesotas Immigration History Research Center Archives asuvate korp! Rotalia materjalide skaneerimine ja kättesaadavaks tegemine Rahvusrhiivis“</p>		
<p>Projektijuht: Karl Haljasmets Eesmärk: Teha huvilistele kättesaadavaks korp! Rotalia New Yorgi koondise materjalid aastatest 1948–1988. Eraldatud toetus: 3600 € (sellest kasutatud 3059,59 € ja tagastatud 540,41 €)</p>	<p>Projekti tegevus Korporatsioon Rotalia New Yorgi koondise materjalidest (1948–1988) skaneeritud koopiade tellimine Minneapolis osariigis asuvast Immigration History Research Center Archives'ist (IHRCA) ning materjalid avalikkusele kättesaadavaks tegemine Rahvusrhiivis ja korp! Rotalia eraarhiivis.</p>	<p>Tulemus Projekti käigus skaneeriti IHRCA-s asuv korp! Rotalia arhiiv (3 kasti, mahuga ca 6 GB). Skaneeritud materjalid on huvilistele kättesaadavad Rahvusrhiivis ja etteteatamisel ka korp! Rotalia eraarhiivis (Tähe 3, Tartu). Korp! Rotalia New Yorgi koondise materjalide näol on tegu kõige põhjalikuma ja paremini säilinud ülevaatega ühe korporatsiooni väliskoondise tegevusest läbi viie aastakümne. Lisaks iseloomustab liikmete omavaheline kirjavahetus väga hästi tollase väliseesti kogukonna püüdluseid, muresid, rõõme, aga ka arvamuste lahknevust.</p>
<p>Eesti Sõjamuuseum – Kindral Laidoneri Muuseumi projekt „Kapten Aleks Kurgveli isikuarhiiv USA-s jätkuprojekt 2“</p>		
<p>Projektijuht: Ülle Kraft Eesmärk: Jätkata 2015. aastal alustatud Kapten Aleks Kurgveli isikuarhiiv fotokopeerimist, et see uurijatele Eesti Sõjamuuseumi kohtvõrgus kättesaadavaks teha. Eraldatud toetus: 6038 €</p>	<p>Projekti tegevused 1. Kapten Aleks Kurgveli isikuarhiivi kartoteegikaartide („Auraamatu Andmete Kogu“ ja „Pro Patria“ alusmaterjal) fotokopeerimine (ca 15 000 kaadrit) EAÜ-s Lakewoodis. 2. Toronto Tartu Instituudi sõjaveteranide arhiivis asuvate temaatiliste dokumentide ja mälestuste fotokopeerimine (500–1000 kaadrit). 3. Esmane tutvumine Toronto Eesti Maja arhiivi sisuga, võimalusel temaatiliste dokumentide ja mälestuste kopeerimine (500–1000 kaadrit). 4. Pildistatud materjali redigeerimine, kataloogimine ja uurijatele kättesaadavaks tegemine Eesti Sõjamuuseumi – Kindral Laidoneri muuseumi kohtvõrgus.</p>	<p>Tulemus Viidi lõpule Aleks Kurgveli isikuarhiivis leiduva „Auraamatu andmete kogu“ tähestikulise kartoteegi fotokopeerimine. Kartoteek on süstematiseeritud ning originaalsuuruses tehtud uurijaile kättesaadavaks Eesti Sõjamuuseumi kohtvõrgus. Korrastatud kartoteek koosneb 43 031 kaardist. Lisaks on valminud ka kartoteegi vähendatud koopia, mis suurendab selle kasutusmugavust. Tähestikulisele kartoteegile lisaks oli „Auraamatu andmete kogu“ kaarte süstematiseeritud veel mitmel erineval moel. Iga kaardi nurgale on märgitud viide allikale ehk kirjale, raamatule või ajalehele, kust kaardile kantud info pärineb. Kartoteegiga kaasnev kirjavahetus on aga väga mahukas ja sorteerimata ning selle kopeerimine ei annaks muud lisaväärtust kui hinnangu kaardile kantud info usaldusväärsuse kohta. Kõigi kaartide kopeerimine ei oleks mõistlik ka töömahukuse tõttu. Lisaks mahukale kartoteegile annetas Lakewoodi Eesti arhiiv muuseumile Eesti Abistamiskomitee kartoteegi koopia, mis sisaldab USA-sse põgenenud eestlaste aadressandmeid ning sünni- ja surmakuupäevi. Kartoteegi andmed on üle vaadatud ja parema kasutusmugavuse saavutamiseks süstematiseeritud ning tehtud kättesaadavaks sõjamuuseumi kohtvõrgus. Ka sellest kartoteegist on</p>

		olemas vähendatud koopia. Toronto Eesti Majas ja Toronto Tartu Instituudi sõjaveteranide arhiivis tehtud koopiad sisaldavad peamiselt ohvitseride mälestusi ja dokumentide koopiaid. Toronto Eesti Maja arhiiv vajab erilist tähelepanu, et seal olevad dokumendid säiliks ja tulevikus uurijatele kättesaadavad oleksid.
Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu projekt „Kinkeraamat „Eestlased laias maailmas – Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu liikmesmaade lugu““		
Projektijuht: Marit Davey Eesmärk: Aidata kaasa eesti kultuuri rahvusvahelistumisele ja tutvustamisele maailmas. Eraldatud toetus: 3750 €	Projekti tegevus Välis-Eesti kultuuriseltside tegevust eestluse hoidmisel väljaspool Eestit kajastava kakskeelse (eesti ja inglise keeles) raamatu "Eestlased laias maailmas – Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu liikmesmaade lugu" koostamine ja publitseerimine.	Tulemus Raamat ilmub 2019. aasta algul.
Eesti Kirjandusmuuseumi projekt „Gunnar Neeme arhiivi transport Austraaliast“ (2016. aasta projekt, mida pikendati 2017. aastasse)		
Projektijuht: Marin Laak Eesmärk: Gunnar Neeme arhiivi Eestisse toomine ning kättesaadavaks tegemine. Eraldatud toetus: 6146 € (sellest 6104,01 € kasutatud ja 41,99 € tagasi kantud)	Projekti tegevused Austraalias elanud eesti pagulaskunstniku, luuletaja, näitekirjaniku ja esseisti Gunnar Neeme kultuuriloolise väärtusega arhiivi ja kunstipärandi transportimine Sidneyst ja Melbourne'ist Eestisse, sh: 1) kunstiteoste lõpliku valiku kinnitamine transpordiks; 2) Sydneys asuvate kunstiteoste transport Melbourne'i; 3) arhiivi pakendamine ja saatmine Melbourne'ist Amsterdami ja sealt edasi Eestisse; 4) arhiivi vastu võtmine ja paigutamine Eesti Kirjandusmuuseumisse.	Tulemus Gunnar Neeme Eestisse toodud arhiiv koosneb käsikirjalisest pärandist ja kunstiteostest. Arhiivi tähtsust ja kohale jõudmist kajastati Tartu Postimehes 28.12.2017 esikülje artikliga „Saladusliku pallaslase lapsed lähetasid isa elutöö kodumaale“. G. Neeme arhiivi alusel on kavandatud 2018. aastal kaks näitust: kunstiekspositsioon SA Eesti Kunstimuuseumi Adamson-Ericu muuseumis kunstniku 100. sünniaastapäevaks mais 2018 ja arhiivinäitus Eesti Kirjandusmuuseumis 2018. aasta suvel ja sügisel. Kunstinäituseks antakse välja kataloog G. Neeme maalide värviliste reprodre ja kahe uurimusliku saatesõnaga. Eesti Kirjandusmuuseumi näitus annab ülevaate G. Neeme tegevusest, aga tutvustab ka Austraalia eestlasi laiemalt. Kavas on ette valmistada ka rändnäitus, mis tutvustaks G. Neeme loomingut laiemalt Eestis ja välismaal, eelkõige suuremates eesti kultuuri/diasporaa keskustes. Eesti Kunstimuuseumisse üle antud Gunnar Neeme tööd on sisestatud ja kirjeldatud MuIS-is. Eesti Kirjandusmuuseumisse üle antud Gunnar Neeme kunstikogu ja käsikirjaline arhiiv on arhiveeritud, kuid selle kirjeldamine ja avalikkusele kättesaadavaks tegemine saab toimuda vastava ressursi leidmisel ja seisab ees lähiajal.